

"Ετσι ο φτωχός αδελφός Χουάν περίμενε να συναντήσει καμμιά μέρα μιὰ συντροφιά από στιγματισμένους γίγαντες, ψηλούς τέσσερα μέτρα, πού θά τόν έτρωγαν ζωντανό.

Σώθηκε όμως από τόν κίνδυνο αυτόν χάρις σ' ένα θαύμα. Κατά τις 15 'Οκτωβρίου, οί 'Ινδοί είχαν περικυκλώσει τó έρημητήριό του και, χωρίς να τούς αντίληφθῆ, ἦσαν έτοιμοι να τόν πιάσουν, όταν έξαφνα είδε στον όρίζοντα ἡ νόμισε πως είδε τó πανί ενός καραβιού. "Έτρεξε άμέσως στο κανόνι του και του έβαλε φωτιά. "Ήταν ἡ στιγμή ακριβώς πού οί 'Ινδοί έτοιμαζόντουσαν να ριχτούν πάνω του. "Η λάμψη κι' ο κρότος τῆς έκπυροκροτήσεως, ἡ δυνατή μετατόπισις του άέρος, τούς τρόμαξαν. Γονάτισαν μπροστά σ' αυτόν τόν καινούργιο θεό, τόν πιο δυνατό από τη μεγαλύτερη θεότητά τους, πού ἦταν ένας Διάβολος με κέρατα. Πήγανε δώρα στο μοναχό, πού άρχισε κιόλας να τούς διδάσκη τó Ευαγγέλιο.

"Εν τώ μεταξύ, όσο ο χειμώνας προχωρούσε, τόσο ο καιρός γινόταν καλύτερος. Είχαν άρχισει τώρα ἡ μεγάλες, γεμάτες λάμψη, μέρες του Δεκεμβρίου. "Η ίτιές άφηναν να κυματίζουν πάνω άπ' τά ποτάμια ἡ μακρυνές κόμης τους. "Ο ήλιος, άφου έκανε τὴν υπέρλαμπρη τροχιά του, θασίλευε σε μιὰ όλόχροση δόξα.

Κι' ο καλόγερος συλλογιζόταν τά Χριστούγεννα τῆς πατρίδας του κάτω άπ' τά χιόνια. Καθώς είχε άρχισει πεινά να μιλάη τῆ γλώσσα τῶν Γκουαράνι, τούς εξήγησε ότι ο Θεός είχε κατέβει εκείνη τὴν ἡμέρα στη γῆ για να τούς σώσει. "Έκαναν μεγάλο πανηγύρι και τραγούδησαν τά Χριστούγεννα σαν τῆ γιορτῆ του καλοκαιριού πού θριαμβεύει. Σκεφτόντουσαν άπλοϊκά ότι ένας Θεός πού γεννήθηκε κάτω άπ' τόν λαμπρό αυτόν ήλιο, σ' αυτές τις υπέρκαλλες ἡμέρες, σε μιὰ κλίση από χόρτο μοσκοβολημένο, θά ἦταν δυνατός σαν τὴ δύναμη τῆς γῆς.

"Δέν καταλαβαίνουν», έλεγε ο καλόγερος, κι' άπόδιδε τó λάθος σ' αυτό τó άλλόκοτο αναποδογύρισμα τῶν εποχῶν.

Μερικοί μήνες πέρασαν ακόμα κι' ο καιρός του Πάσχα ἦρθε αναγγέλλοντας τó τέλος του καλοκαιριού και τῆ θλίψη του φθινοπώρου. Τῆς 'Αναλήψεως, ένας άνεμος παγωμένος φύσηξε άπ' τó βορρῆά. Τῆς Πεντηκοστῆς, ο άγέρας πού φυσούσε μέσ' άπ' τά βάθη τῆς στεριάς, ο πα μ π έ ρ ο, μεγάλωσε ακόμα τὴν άπόγνωσι του χειμῶνα.

Τέλος, μετά τó χειμῶνα, ἡ ζέστη ξαναγύρισε. "Η άνοιξις άρχισε τόν 'Οχτώβρη, δυνατή και μοσκοβολημένη. Τά ρόδα άνθιζαν σ' όλες τις μεριές, τόσο θιαστικά και τόσο ξαφνικά, πού θάλεγε κανείς πως τάστελνε ο ουρανός. Κι' επειδή ἡ θλάστησι τῆς πάμπας εἶνε πολύ φτωχή σε λουλούδια, οί 'Ινδοί συνταύτιζαν τά ρόδα με τὴν καινούργια θρησκεία, όπως και τó κανόνι πού τούς τὴν είχε άποκαλύψει. Τó κανόνι τούς φαινόταν πως φύλαγε τόν γεμάτο άρώματα παράδεισο ενός Θεού υπέρλαμπρου.

Του κάκου ο καλόγερος προσπαθούσε να τούς περιγράψει τὴν ταπεινότητα, τὴ φτώχεια του Θεού τῆς φάτης. Τά λόγια του χανόντουσαν στον μοσκοβολημένο άέρα. Κι' αυτός ο ίδιος, αντί να συγκεντρώνεται στον εαυτό του, ένοιωθε τὴ σκέψι του να κυματίζει σ' αυτά τά άρώματα. Τά ρόδα πλημμύριζαν τά πάντα και γλυστρουσαν ύπουλα ως τις διδασκαλίες του καλού ιερέως. Κι' άφου πέρασαν τά Χριστούγεννα πού ἦσαν σκανδαλωδώς άνθισμένα, τó Πάσχα δέν του έφερε πειά αυτή τὴν δύναμη και τὴ χαρά πού δίνει στους πιστούς. "Ο ουρανός είχε σκοτεινιάσει. "Η μέρες, αντί να γίνονται πιο μεγάλες, μικραῖναν όλοένα. "Ενα δειλινό άπλωνόταν πάνω άπ' τὴ θλιμμένη χώρα. "Η έρτῆ τῆς 'Αναστάσεως είχε τὴν ὄψη πού έχει σε μās ἡ ἡμέρα τῶν Νεκρῶν. Οί 'Ινδοί, παιδιά τῆς φύσεως, δέν μπορούσαν να συνηθίσουν να έορτάζουν τó θριαμβό αυτό κατά του θανάτου σε στιγμή πού έθλεπαν τó θάνατο να θριαμβεύη γύρω τους. Χωρίς να τó καταλαβαίνουν τροποποιούσαν τὴ θρησκεία πού τούς δίδασκε ο αδελφός Χουάν σύμφωνα με τούς νόμους τῆς φύσεως. Λάτρευαν χωρίς έπιφύλαξι τόν Θεό του λευκού ανθρώπου, του κανονιού και τῶν λουλουδιῶν. Μά αυτός ο Θεός πού γεννήθηκε τó καλοκαίρι και πέθανε τó φθινόπωρο, τούς φαινόταν με τὴ συνηθισμένη ὄψη τῶν ἡρώων τῶν ανθρω-

πων, πού κι' αυτοί γεννιούνται μέσ' στη δόξα και πεθαίνουν μέσ' στον οίκτο τῆς οικουμένης. Και τó πιο σοβαρό ἦταν ότι ἡ πίστις τῶν 'Ινδῶν παρέσυρε τὴν πίστι του πάστορος. "Η σκοτεινῆ κι' ένστικτῆ πίστις του ώδηγοῦσε τὴ δική τους, όπως τó ρυμουλκό οδηγεί τó καράβι. Προσευχόταν ακόμα, μά όσο ο Θεός τῆς φάτης του φαινόταν πιο ένδοξος, τόσο ο Θεός του Πάσχα γινόταν πιο σκοτεινός στη σκέψι του. Και χωρίς βιβλία, χωρίς στήριγμα, χωρίς σύμβουλο, εγκαταλείπονταν στην φαντασία του, πού παραμόρφωνε σιγά σιγά τὴ θρησκεία, τὴν οποία είχε διδαχτῆ και τὴν οποία έπρεπε να διδάξη στους άλλους.

Κι' ένα καλό πρωί είδε μ' άπελπισία ότι είχε άρχισει να μπερδεύη τά δόγματα του Χριστιανισμού με τούς μύθους τῆς ειδωλολατρείας. "Ενοιωσε φρίκη για τόν εαυτό του κι' άποφάσισε ν' αυτοτιμωρηθῆ. "Εγκαταλείποντας τó έρημητήριό του και τούς νεοφώτιστους χριστιανούς του, εγκαταλείποντας τὴν έλπίδα πού είχε μήπως φανῆ κανένα καράβι στο πέλαγος, άρχισε να προχωρή βαθειά μέσ' στις στεριές.

— Θεέ μου, έλεγε, εγκαταλείπομαι όλόκληρος σε σενα. Μῆ μ' εγκαταλείψης...

Περπατώντας μέρες και νύχτες, έφτασε τέλος στους πρόποδες ενός μεγάλου βουνού. "Εκεί δέν υπῆρχαν ούτε δέντρα, ούτε λουλούδια. Τó χορτάρι τῶν κάμπων είχε πάψει να μεγαλώνη και μολοντι ἦταν πειά άρχές άνοιξεως, ἡ νύχτες ἦσαν παγωμένες. "Ο άέρας, πού κανέναν ποτέ δέν τόν είχε άναπνεύσει, ἦταν καθαρός και ψυχρός.

— "Ω Θεέ μου, είπε, μήπως πρόκειται να ξαναβρῶ εδῶ τὴ γαλήνη;

Και προχώρησε ακόμα περισσότερο στην έρημιά.

"Η βασιλεία του καλοκαιριού δέν ἦταν πειά αίσθητῆ σ' αυτά τά ύψη. "Ο παγωμένος άέρας του θύμιζε τόν άέρα τῆς πατρίδας του. "Ο αἰώνιος χειμῶνας ἦταν εκείνος πού σφύριζε αυτή τὴν εποχῆ γύρω άπ' τó πατρικό τοῦ σπιτι. Μακρυνά φαινότουσαν να λάμπουν τά χιόνια.

Φαινόταν τώρα στον αδελφό Χουάν πως ξυπνούσε από ένα βαθύ έφιάλη. "Ανέπνεε χαρούμενα. Ναι, ο Χριστός αυτή τὴ φορά θά γεννιόταν όπως θέλει ἡ εὐλάβεια τῶν πιστῶν, μέσ' στο βορρῆά και τó κρύο. Κι' ακούραστα, ο μοναχός προχωρούσε σ' αυτές τις ψυχρές περιοχές. Τὴν παραμονή τῶν Χριστουγέννων έφτασε στα αἰώνια χιόνια.

"Η καρδιά του χτυπούσε δυνατά. Του φαινόταν πως ἦταν ένας άπ' αυτούς τούς θεοσκούς πού άφησαν τó κοπάδι τους για να πάνε να δουνε τó θαύμα. "Ανέβαινε με βῆμα ζωηρό μιὰ πλαγιά γεμάτη θράχους. "Η νύχτα είχε διαδεχτῆ τὴν ἡμέρα σαν να ἦταν μιὰ άλλη μέρα, γαλάζια και διάφανη. Τά άστρα έλαμπαν στον ουρανό. "Απόλυτη μοναξιά άπλωνόταν. Μονάχα πλάσματα σιωπηλά, άόρατα, πλανιόντουσαν στο διάστημα. Μιὰ λάμψη καμωμένη από χιλιάδες άχτίνες έλαμπε στα μάτια του καλόγερου. Του φαινόταν πως δεξιά του έθλεπε ένα μεγάλο φῶς. Γύριζε τó κεφάλι του και αυτό τó φῶς μετεκινείτο μαζί του. Δέν μπορούσε να τó άντικρύση και όμως εκείνο δέν έπαυε να τόν συνοδεύη. Τó ζητούσε και ἦταν μέσα του. Μιὰ μελωδία, άφάνταστης γλυκύτητος, άντήχησε έξαφνα. Δέν υπῆρχε καμμιά άμφιβολία πως είχε φτάσει τó σκοπό του. "Αναγνώριζε στην μελωδία τά λόγια τῶν ὕμνων τῆς Γεννήσεως. Είχε γίνει άνάλαφρος σαν αυτή τὴ μουσική τὴν ίδια. "Εκλεισε τά μάτια. Είχε κουραστῆ πειά. Κι' έτσι ο αδελφός Χουάν άποκοιμήθηκε στη γαλήνη του Κυρίου.

ΑΝΡΙ ΜΠΙΝΤΟΥ

Η ΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΞΕΝΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

"Αργά ἡ γρήγορα ο ψεύτης χάνει πάντα τὴν εκτίμησι του κόσμου.

Κινέζικη

Οί ψευτες πιάνονται πιο γρήγορα άπ' τούς κουτούς.

Πορτογαλικῆ

Τό ψέμα λυώνει σαν τó χιόνι.

Γερμανικῆ

"Η ψευτιά εἶνε κόρη του Διαβόλου και μιλάει του πατέρα τῆς τῆ γλώσσα.

Δανικῆ

